

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-452/552

31 / 1 / 2012

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 2/1/2012 tarihinde kararlaştırılan "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tall Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	02 Şubat 2012		E. No: 1/566	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

GENEL GEREKÇE

Sosyal Güvenlik Kurumundan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emekliler, aylık bağlama sistemleri açısından 2000 yılı öncesi ve sonrası emekliler olmak üzere iki ana grupta ele alınmaktadır. Bu sistemler kendi içlerinde yine aylık bağlama usullerindeki değişikliklere göre farklılaşabilmektedir. Her bir sistemde aylığın miktarını belirleyen temel iki unsur, sigortalıların prime esas kazanç tutarları ile prim ödeme gün sayılarıdır. Prime esas kazançlar, sigortalıların ortalama yıllık kazançlarının ve göstergelerinin belirlenmesinde kullanılırken, prim ödeme gün sayıları aylık bağlama oranlarını belirlemektedir.

2000 yılı öncesinde aylık hesaplama sistemlerinde meydana gelen değişiklikler gözönüne alındığında emekliler dört grupta sınıflandırılabilir. Bunlar;

- a) 1982 yılı öncesi emekliler,
- b) 1982-1987 yılları arası emekliler,
- c) 20/6/1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanuna göre borçlanma primi ödeyen ve kamuoyunda süper emekli olarak bilinen emekliler,
- d) 1988-2000 yılları arası emeklilerdir.

2000 yılı sonrası aylık bağlama sisteminde aylıklar; sigortalının tüm hizmet süresindeki prime esas kazançlarının tahsis talep yılına Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı ile güncellenerek taşınması suretiyle bulunan kazançlar toplamının, sigortalının toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunan ortalama günlük kazancının aylık değerinin, yine sigortalının toplam prim ödeme gün sayısına göre bulunan aylık bağlama oranı ile çarpımı sonucu hesaplanmaktadır. Bağlanmış aylıkların artırılması ise Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranına bağlanmıştır.

2000 yılından önce hizmeti bulunup, 2000 yılından sonra aylık talebinde bulunanlara ise 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesi uyarınca karma sisteme (gösterge sistemi ile 4447 sayılı Kanunla getirilen sistemin birleşimi) göre aylık hesaplanmaktadır.

2000 yılı ve sonrası aylık hesaplama sistemleri ise iki grupta incelenmektedir.

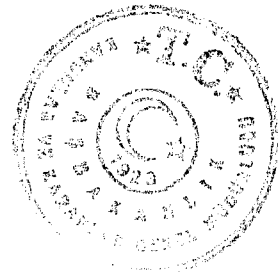
- a) 1/1/2000-1/10/2008 tarihleri arası emekliler,
- b) 1/10/2008 tarihi sonrası emekliler.

Aylıkların farklılaşmasının ve farklı emekli gruplarının ortaya çıkmasının temelinde, aylık bağlama sisteminin parametreleri üzerinde yapılan değişiklikler yatmaktadır. Bu Kanunla, 2000 yılı öncesinde 506 sayılı Kanuna göre gösterge sistemine göre bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının, alt sınır aylığı uygulanmaksızın sigortalıların gerçek prim ödeme gün sayıları üzerinden ve refah payı da dikkate alınmak suretiyle yeniden hesaplanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde, 1479 sayılı Kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında kullanılan 24 basamaklı gelir tablosunun her yıl bir önceki yılın tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızları kadar artırılarak belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Ancak, oluşturulan gelir tabloları, hem sigortalılar tarafından ödenecek prim miktarını belirlemek için hem de aylık bağlama işlemlerinde kullanıldığından ticari faaliyet yürüten 1479 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalıların ağır bir prim yükü ile karşı karşıya kalmaları söz konusu olmuştur. Prim miktarında meydana gelecek aşırı artış nedeniyle sigortalıların mağdur edilmemeleri için, anılan Kanunun 50 nci maddesine göre belirlenmesi gereken, 1/4/2002 ile 31/3/2003 tarihleri arasında sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabına esas gelir basamaklarını ve buna ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda 1479 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesi ile Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Bu madde gereğince verilen yetki çerçevesinde 2002/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31/3/2002 tarihinde yürürlükte bulunan gelir basamakları %32,32 oranında

artirilarak 1/4/2002-30/6/2002, bu gelir basamakları da %17,89 oranında artirilarak 1/7/2002-31/3/2003 döneminde geçerli olan gelir basamakları oluşturulmuştur. 1479 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 27 nci madde ile aynı oranlar kullanilarak aynı gelir basamaklarının tekrar oluşturulması sağlanmıştır. 1/4/2002-30/6/2002 döneminde yürürlükte bulunan gelir basamaklarını oluşturmak için yapılan artış oranının, bundan önce yürürlükte bulunan gelir basamaklarından bağlanmış olan aylıklara yapılan artış oranının altında kalması nedeniyle, 1/4/2002-30/6/2002 döneminde yürürlükte bulunan gelir basamakları esas alınarak hesaplanmış olan aylıkların, aynı gelir basamakları üzerinden %8,9 oranında artış yapılarak yeniden hesaplanması ve oluşan olumsuzluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile; 5510 sayılı Kanuna iki geçici madde eklenmektedir.

Geçici 39 uncu madde ile; 2000 yılı öncesinde 506 sayılı Kanunun mülga hükümleri uyarınca gösterge sistemine göre bağlanmış malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ile bu tarihten önce malullük ve yaşlılık aylığı almakta iken bu tarihten sonra ölen sigortalıların ölüm aylıklarının asgari aylık kontrolü yapılmaksızın gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kullanılarak yeniden hesaplanması amaçlanmaktadır.

Bu madde hükümlerine göre 1999 yılı Aralık ayı ödeme dönemi itibarıyla hesaplanan aylık, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 1999 yılı Aralık ayı için açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki aylık artış oranı olan %5,9 ile 2000 yılı Ocak ayına, 2000 yılı Ocak ayından itibaren ise 2008 yılına kadar (2008 yılı hariç) arada geçen her takvim yılına ait, her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızının %75'inin birbiriyle çarpımı sonucu bulunan (7,13326594120697) çarpanı ile 2008 yılı Ocak ayına taşınacaktır. Bu şekilde bulunan aylık tutarı, 2008 yılı Ocak ödeme dönemi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği ödeme dönemi (bu dönem dahil) arasında 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ödenmekte olan aylıklara uygulanmış olan aylık artışları ile artırılabacaktır.

Geçici 40 ıncı madde ile; 1/4/2002-30/6/2002 döneminde yürürlükte bulunan gelir basamakları esas alınarak hesaplanmış olan aylıkların, aynı gelir basamakları üzerinden yeniden hesaplanması ve oluşan olumsuzluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

1479 sayılı sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 50 nci maddesinde sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında kullanılan 24 basamaklı gelir tablosunun her yıl bir önceki yılın tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızları kadar arttırılarak belirleneceği," hüküm altına alınmıştır. Ancak oluşturulan gelir tabloları, hem sigortalılar tarafından ödenecek prim miktarını belirlemek için hem de aylık bağlama işlemlerinde kullanıldığından ticari faaliyet yürüten 1479 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalıların ağır bir prim yükü ile karşı karşıya kalmaları söz konusu olmuştur. Prim miktarında meydana gelecek aşırı artış nedeniyle sigortalıların mağdur edilmemeleri için, Kanunun 50 nci maddesine göre belirlenmesi gereken, 1/4/2002 ile 31/3/2003 tarihleri arasında sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabına esas gelir basamaklarını ve buna ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda 1479 sayılı Kanunun mülga geçici 17 nci maddesi ile Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Bu madde gereğince verilen yetki çerçevesinde 2002/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31/3/2002 tarihinde yürürlükte bulunan gelir basamakları %32,32 oranında artırılarak 1/4/2002-30/6/2002, bu gelir basamakları da %17,89 oranında artırılarak 1/7/2002-31/3/2003 döneminde geçerli olan gelir basamakları oluşturulmuştur. 1479 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 27 nci madde ile 31/3/2002 tarihinde yürürlükte bulunan gelir basamakları %32,32 oranında artırılarak aynı gelir basamaklarının tekrar oluşturulması sağlanmıştır. 1/4/2002-30/6/2002 döneminde yürürlükte bulunan gelir basamaklarını oluşturmak için yapılan artış oranı, bundan önce yürürlükte bulunan gelir basamaklarından bağlanmış olan aylıklara yapılan artış oranının altında kalmıştır. Düzenleme ile bu kapsamda aylık alanların aylıklarının, 5510 sayılı Kanunun geçici 27 nci maddesiyle tekrar aynı oluşturulan gelir basamakları üzerinden 2002 Nisan ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarının %8,9 oranında artırılarak yeniden hesaplanması ve olumsuzluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 39- (1) Son tahsis talep tarihi veya ölüm tarihi 2000 yılı Ocak ayı başından önce olup, 506 sayılı Kanunun mülga hükümleri uyarınca gösterge sistemine göre bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları, bu madde hükümlerine göre yeniden hesaplanır.

(2) Aylıkların hesaplanmasında, 506 sayılı Kanunun mülga maddeleri uyarınca hazırlanan ve 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan gösterge veya üst gösterge tablosundan sigortalı için tespit edilmiş olan mevcut gösterge rakamı ile aynı dönemde yürürlükte bulunan memur aylık katsayısı esas alınır.

(3) Sigortalının aylık bağlama oranı aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Malullük aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için %60, sigortalının başkasının bakımına muhtaç olması halinde %70, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre %59,9 ile %50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Yaştan ve günden artırım ve eksiltme yapılmaz.

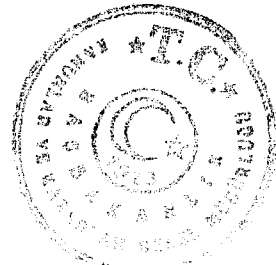
b) Yaşlılık aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için %60, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre %59,9 ile %50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Bu şekilde belirlenen taban aylık bağlama oranı, sigortalının tahsis talep tarihi itibarıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla ödediği her 240 günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (1)'er artırılır, 5000 günden noksan ödediği her 240 gün için (1)'er eksiltir. Maden işyerlerinin yer altı işlerinde çalışması, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce malul olması, sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanması veya erken yaşlanması nedeniyle tarafına yaşlılık aylığı bağlananlara günden dolayı eksiltme yapılmaz.

c) Ölüm aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için %60, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre %59,9 ile %50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Bu şekilde belirlenen taban aylık bağlama oranı sigortalının ölüm tarihi itibarıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla ödediği her 240 günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (1)'er artırılır. Günden dolayı eksiltme yapılmaz. Malullük aylığı almakta iken ölen sigortalılar hakkında bakıma muhtaçlık durumu dikkate alınmaksızın (a) bendi, yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalılar hakkında ise (b) bendi hükümleri uygulanır.

ç) Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığının aylık bağlama oranı %85'ten fazla olamaz.

(4) Sigortalının 1999 yılı Aralık ayı ödeme dönemi itibarıyla aylığı, yukarıdaki hükümlere göre tespit edilen gösterge rakamı, memur aylık katsayısı ve aylık bağlama oranının çarpımı suretiyle belirlenir.

(5) Bu madde hükümlerine göre 1999 yılı Aralık ayı ödeme dönemi itibarıyla hesaplanan aylık tutarı, %5,9 oranında artırılarak 2000 yılı Ocak ayına, 2000 yılı Ocak ayı için bu şekilde hesaplanan aylık tutarı ise, (7,13326594120697) çarpanı kullanılarak 2008 yılı Ocak ayına taşınır. Bu şekilde hesaplanan aylık tutarı da, 2008 yılı Ocak ayı ödeme döneminden başlayarak 2013 yılı Ocak ayı ödeme dönemine kadar (bu dönem dahil) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ödenmekte olan aylıklara uygulanmış olan aylık artışları ile artırılır.

(6) Bu maddeye göre hesaplanan aylık tutarının sigortalı veya hak sahiplerine 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminde ödenmekte olan aylık tutarının altında kalması halinde, mevcut aylıkların ödenmesine devam edilir.

(7) Bu maddeye göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz.

(8) Bu madde hükümleri;

a) Geçici 20 nci madde kapsamında devralınacak sandıklardan aylık almakta olan,

b) Sözleşme aylıklarını 2000 yılı Ocak ayı başından sonra borçlanma yapmak suretiyle tam aylığa yükselten,

sigortalı ve hak sahipleri hakkında uygulanmaz.

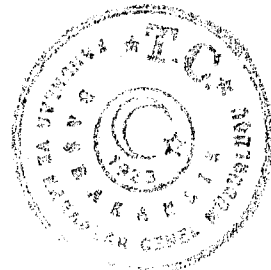
(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin tereddütleri gidermeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 40- (1) 1479 sayılı Kanunun mülga geçici 17 nci maddesine göre 1/4/2002 ile 30/6/2002 tarihleri arasında kullanılmak üzere hazırlanan gelir basamakları esas alınarak hesaplanmış olan aylıklar bu madde hükümlerine göre yeniden hesaplanır.

(2) Geçici 27 nci madde uyarınca 1/4/2002 ile 30/6/2002 tarihleri arasında kullanılmak üzere hazırlanan gelir basamakları esas alınarak 1479 sayılı Kanunun mülga geçici 11 inci maddesine göre 2002 yılı Nisan ayı ödeme dönemi itibarıyla hesaplanan aylık tutarı, aynı ödeme döneminde %8,9 oranında artırıldıktan sonra 2002 yılı Mayıs ayı ödeme döneminden başlayarak 2013 yılı Ocak ayı ödeme dönemine kadar, 1479 sayılı Kanun kapsamında bağlanmış olan aylıklara söz konusu dönemlerde uygulanan artış oranları ile artırılır ve aylıklar 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren yeni belirlenen tutar üzerinden ödenmeye devam olunur.

(3) Bu maddeye göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz."

MADDE 2- Bu Kanun 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminde yürürlüğe girer.

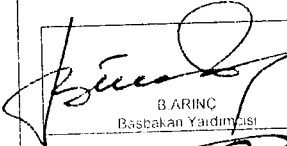
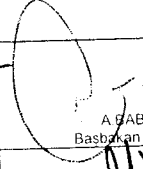
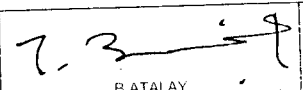
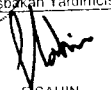
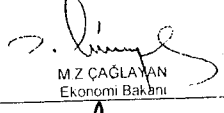
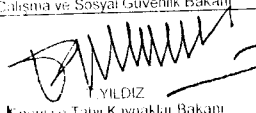
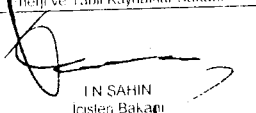
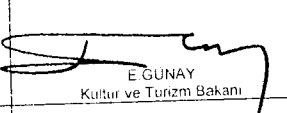
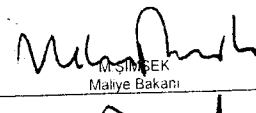
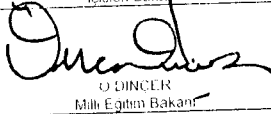
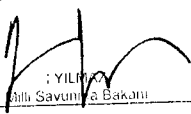
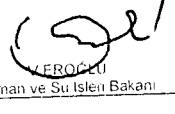
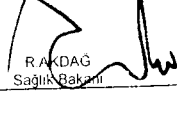
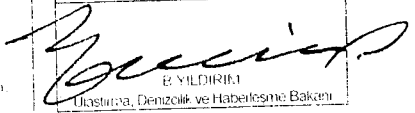
T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T 339

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

FKI

RECEP TAYYIP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINC Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. BATALAY Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERKİN Adalet Bakanı	 F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERÇÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAŞKAN Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 Y. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 M. AZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 İ. N. ŞAHİN İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 O. DİNCER Millî Eğitim Bakanı	 Y. YILMAZ Ulusal Savunma Bakanı	 K. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No

101-452

41